

Barcelona 21 de Desembre de 1923

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI Número 2337 15 cèntims — Atrassats, 30



EL BOTXÍ D'AQUESTS DIES

ESTUFES A PETROLI

BING

SENSE OLOR NI FUM

LA MES ELEGANT

LA MES PREFERIDA

LUDOLPHI

A FLAMA BLAVA

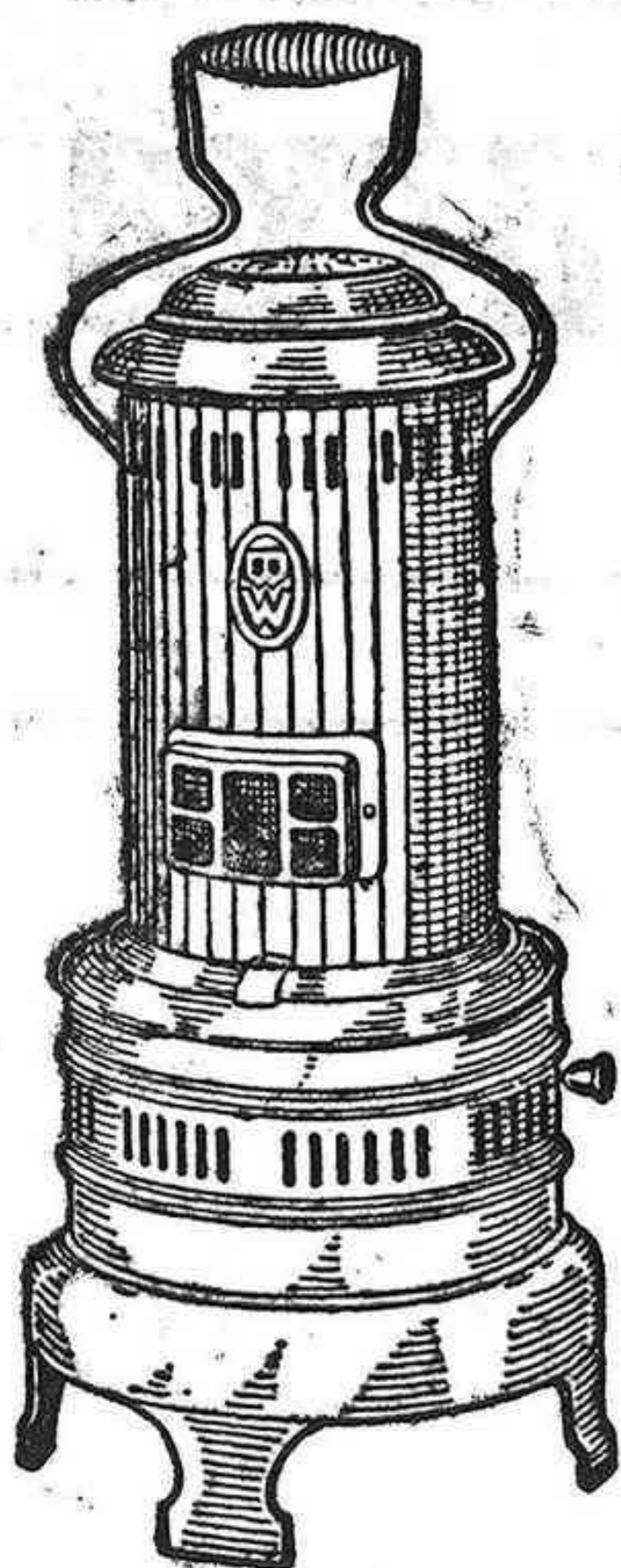
LA MILLOR EN LA SEVA CLASSE

Les dues funcionen a gas de petroli

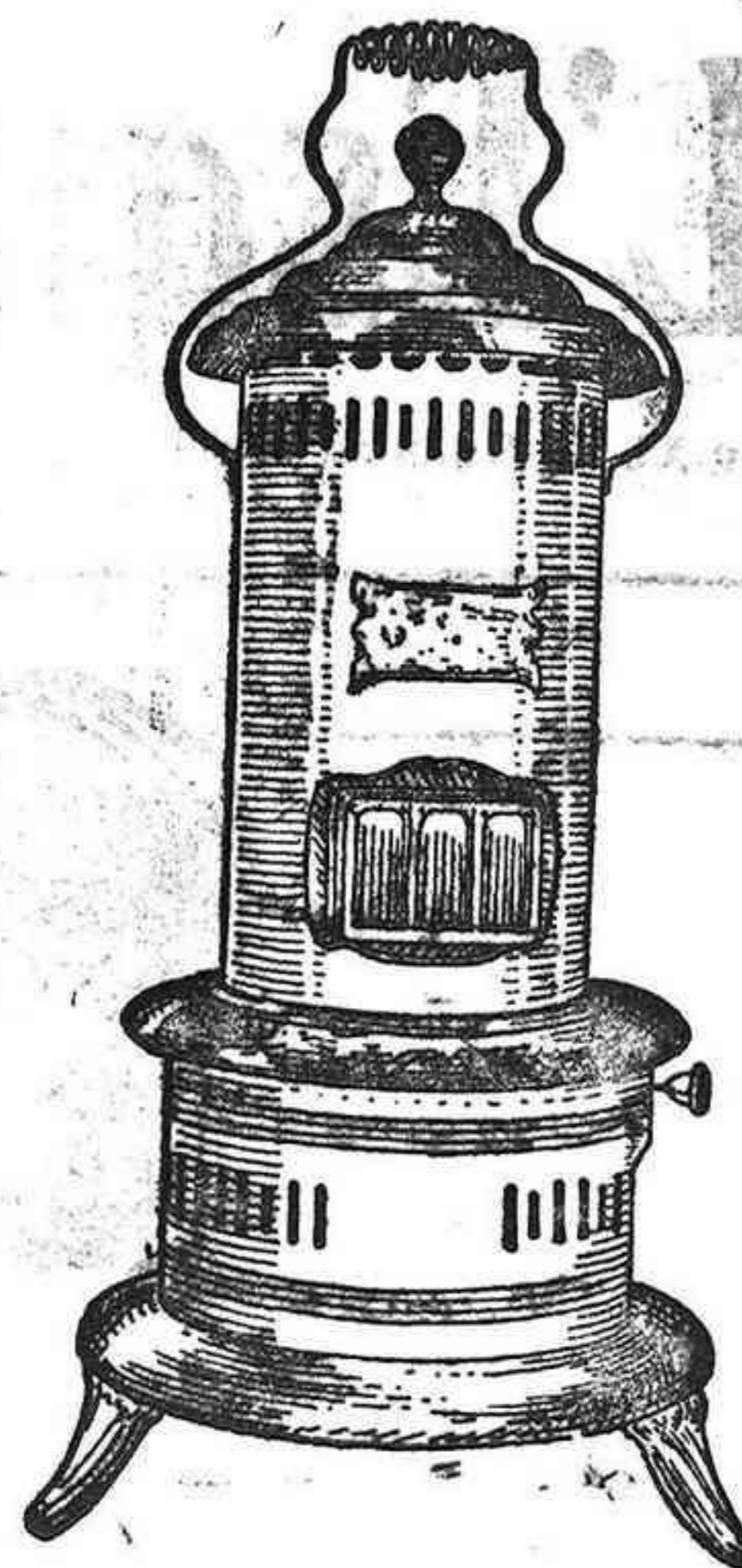
UNIC DIPOSIT :: Venda al major i al detall

DE-NEGRI

Consell de Cent, 296 (xamfrú Rambla Catalunya). - BARCELONA



BING
Flama roja



LUDOLPHI
Flama blava



FREIXENET

SAN SADURNÍ DE NOYA

"FREIXENET"

EL MILLOR XAMPANY

Cavas a San Sadurní de Noya

Representants exclusius:

Fill de Jaume Carbó

Floridablanca, 142. - Telèfon 4422 A

F. Ferrer Mestres

Salmerón. 60; Sant Domingo, 3 i Verdí 55

Telèfons 887 G i 355 G.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5



NADALENCA

Jo m'he comprat un dècim. Jo no jugava mai a la rifa, però aquest any m'he decidit a ésser com tothom, no per a ésser com tothom, ni per a adquirir una remotíssima possibilitat de fortuna, sinó per a posseir una mica d'idealisme.

Entenguí's per idealisme el dret a somniar, no pas un pervindre fastuós ni unes llargues jornades llibertines, sinó un sostingut fer-se il·lusions, en els dies que van des de l'adquisició del dècim al dia de la rifa. Avui per avui, han fracassat totes les nostres il·lusions. Les idees, els partits, les causes, se'ns han desfet entre les mans. La dolçor del viure, també se'ns ha mort. Però aqueix dècim és una cosa ben ferma. Pot ésser la riquesa i la riquesa és la lliberació. Aquells que diuen que la llibertat política no és res sense la llibertat econòmica, tenen raó. Un dècim que treu, és la llibertat econòmica, és com si la revolució social hagués estat feta exclusivament per nosaltres i amb prima.

**

Jo sóc periodista i penso: Amb el dècim, en cas de sort, no hauràs d'escriure, sota l'engúnia de la censura. Jo sóc oficinista, i em dic: Amb el dècim triomfant, suprimit el turment de la llista i suprimida l'opressió del quefe. Tu, seràs tu, altra volta. Jauràs, escriuràs lliurement als amics, et trobaràs manumit. Tornaràs a ésser home.

L'Ignaci Iglesias, quan va escriure *Les Garces*, no va poguer sospitar que la rifa pogués arribar a a ésser una mena de *reprisse* de la Declaració dels Drets de l'Home.

**

Cap any, d'ençà que hi ha rifa de Nadal, s'hauran forjat tants somnis en els coixins domèstics. Penseu en els secretaris municipals, en els ex regidors, en els ex diputats, en els ex governadors, que pregaran per a que l'Atzar els ongeixi.

—Si em caigués la rifa!—pensen. Si els caigués

la rifa, tornarien a tenir respectabilitat i influència. Ja ningú els compadiria. Ja tothom, al contrari, pensaria:—Quina sort que té fulano!—I els que els menyspreuaven per caiguts, sospitarien que diner crida diner, i que a la sort segueix la sort. I sospitarien que allò, era el símptoma de que tornarien a manar.

**

On no caurà la grossa aquest any serà a Barcelona. Quan Catalunya es redreçava amb la solidaritat, la grossa, i el sègon i el tercer premi, caigueren a Barcelona. La Porta del Sol va xiular davant de tanta sort.

Aquest any, no la tindrem aquesta sort. Estem en plena desgràcia. Fins el *Barcelona* perd per 6 a 0.

La Porta del Sol, no xiularà aquest any la bona sort de Barcelona.

**

Aquest any la rifa, caurà fora d'Espanya, i en lloc d'Amèrica caurà a Itàlia.

PARADOX



Musica permesa

Doña Francisquita, «La senyora Francisqueta» que és com *En Vives* l'hauria anomenada si els trimestres catalans fossin tan nodrits com els castellans, *Doña Francisquita*, ha tingut un èxit rodó i unànim. Més que a Madrid, perquè an aquí el públic és més difícil i perquè an aquí no saborem prou les *seguidillas* i els *boleros*.

Així, el primer music espanyol—descomptat *En Falla*—és català, i com que encara dura, i lo que durarà, la competència entre Madrid i Barcelona, sempre es grat poguer sostenir, que lo millor surt d'aquí. I avui, lo millor, al teatre líric espanyol, és *En Vives*—sempre va descomptant an *En Falla*.

Però *En Vives* té enemics. No diguem enemics, sinó heretges. I els heretges, han trobat, naturalment, imperfeccions que nosaltres no recollirem. Una frase, sí, perquè no té malícia. La sentirem al sortir del «Tívoli»:

—Es una musica de circumstàncies.

—No ho sé veure.

—Perquè no hi han *fox-trots*, ni *tangos*, ni *walsos*, sinó musica molt espanyola. Es una musica Directori.

Discreció

El senyor Pin i Soler, ha estrenat en el «Poliorama», i en castellà, la seva comèdia *La baronesa*. El senyor Pin i Soler, si no fos tan català, semblaria un «hidalgó» castellà. Ja és sabut que no ha volgut parlar mai per telèfon, perquè un home no ha de sostenir cap conversa davant d'un tros de fusta. Quan discuteix i l'amoinen, s'aixeca, s'espolsa l'americana i se'n va. I com que, ademés de novel·lista, d'autor teatral i de senyor, és erudit, li escauria, ben garbosament, la cassaca del segle XVIII.

La nit de l'estrena de *La baronesa*, el trobarem camí de sa casa.

—Va a preparar-se per a anar al teatre?—li preguntàrem.

En Pin i Soler, tot sorprès, ens preguntà:

—Jo? I per a què?

—Per a presenciar l'estrena, per a sortir a l'escena, quan el cridin.

En Pin i Soler, somrient, ens respongué:

—Mirin jo, com que no tinc cap condició histriònica, crec que l'escenari s'ha fet per als còmics. I s'espolsà l'americana.



Estampes de Nadal

Sant Josep

Sant Josep—aquest diminut Sant Josep d'argila que tenim als dits—té cara de corista d'òpera. Un tem que d'un moment a l'altre trenqui a cantar *Aida*.

A Sant Josep l'ha fet desgraciat el matrimoni, com passa a tants altres homes. Ell necessitava una esposa d'origen més obscur i humil, més normal, sense complicacions de coloms i àngels. Però li ha tocat en sort, per una broma de la Providència,—que en té de molt pesades,—una minyona bonica i apoteòsica que, davant la gent que no creu en miracles, li farà fer un mal paper, li farà abandonar el seu taller de fuster, —aquests tallers amb l'olor de la fusta ribotada, on s'escorre tan plàcidament la vida!—el farà fugir a Egipte, convertirà el seu viure tranquil i sedentari en un viure inquiet i nòmada.

Decididament a Sant Josep li convenia una esposa més reposada, més vulgar, més de cada dia i d'un destí menys turbulent.

Del matrimoni li ha quedat an aquest pobre Sant Josep que tenim als dits, la cara trista i desenganyada de corista d'òpera barata.

El rei negre

El rei negre n'és tant de negre que sembla que

l'hagin enllustrat, com si es tractés d'una sabata. Evidentment el pintor d'aquesta figureta és un terrible republicà.

El rei negre, com el ros i el blanc, va vestit a la moda dels reis de cartes i els reis d'òpera. Els seus dos companys n'estan un xic avergonyits de la seva negror, que an ell el té del tot tranquil. Es una negror que espanta a les criatures. El rei se'n dóna compte i, interiorment, se'n sent un xic vexat, talment com passa avui als reietons de l'Àfrica, sota el protectorat d'Anglaterra. Un rei negre, diguin lo que vulguin, no és mai tan rei com els altres.

Però això an ell, al petit rei de fang, li és igual. Ell és un home humil i bo. Potser, en comptes de rei, preferiria ésser president de la República, i vestir, com tothom, una senzilla levita. Ara és una pastilleta de xocolata embolicada en velluts i arminis pintats que, procurant no espantar-les, reparteix carbó dolç a les criatures. I en veure-les tan contentes s'amaga el rostre amb l'emboç de la capa per a que no adverteixin el seu somriure. Perquè el pobre rei sap, i se'n dol, que el seu somriure fa por.

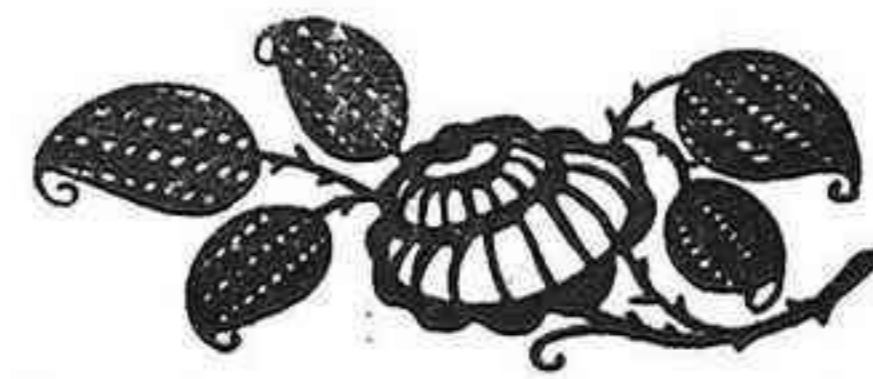
L'àngel de l'establia

L'àngel de l'establia té unes ales de cartró pintades de purpurina i enganxades a l'esquena. S'apoya, perquè ja en aquell temps no n'hi havia prou amb les ales, en un núvol de fang pintat de color de rosa. Està penjat d'un clau clavat al suro de dalt l'entrada de l'establia. Té un rètol a les mans que diu:

Gloria in excelsis Deo

Es aquest el primer anunci de que es té notícia. Al pessebre del nou ric avui aquest anunci és lluminós.

LLUÍS CAPDEVILA



De la pipa

Quan me sento el cor trist que m'esgaripa
i el misteri del món l'esperit em consum,
encenc tranquilament la meva pipa
i m'ho explica tot, un glop de fum.

La fumerola va pujant enlaire;
ai, il·lusions que us esparraca el vent!
us fondreu en l'espai abans de gaire:
fum que nèixes i mors en un moment.

Perquè t'apagues sinó tinc cap mist
i pipo inutilment i m'enforço endebades?
Se m'apagà l'amor i em va deixà el cor trist...
Oh, enyor de foc i fum i de besades!...

S. P.



EL DESENGANY DE SEMPRE

—Tampoc he tret! I no em queda ni el recurs de dedicar-me a la política, perquè ja no dóna quartos!



Deixar-se robar

Aquest és un amic nostre que viu—molt bé—del teatre, és a dir: escrivint comedies. El fer riure o fer plorar a la gent d'Espanya i l'estranger—ja que és un autor que estrena a París, a Nova York, a Milà i a Viena amb certa freqüència—li dóna al més uns milers de pessetes bastant respectables.

An aquest amic nostre li han robat la gabardina. L'havia deixat a l'interior de l'auto per a pujar un moment al club. Quan va baixar, passats pocs minuts, la gabardina havia volat.

El nostre amic ni va fer responsable al xòfer ni ha denunciat el fet a la policia.

—Per a què?—diu ell—Tampoc denuncio a l'amo de la casa on visc que d'un tercer pis em fa pagar cincents pessetes al mes. I el crec més lladre que el qui em va robar la gabardina!

Mala educació

En l'interior d'un auto de lloguer hem vist el següent rètol:

«SE RUEGA RESPETEN
Y CUIDEN DEL COCHE»

Aquest rètol ens ha fet una vergonya terrible. En quin país vivim. Es que la gent és tan cafre que no sap estar amb correcció en un automòbil? Aquest rètol és tan vergonyós com aquell de:

SE RUEGA NO ESCUPIR
: : EN EL SUELO : :

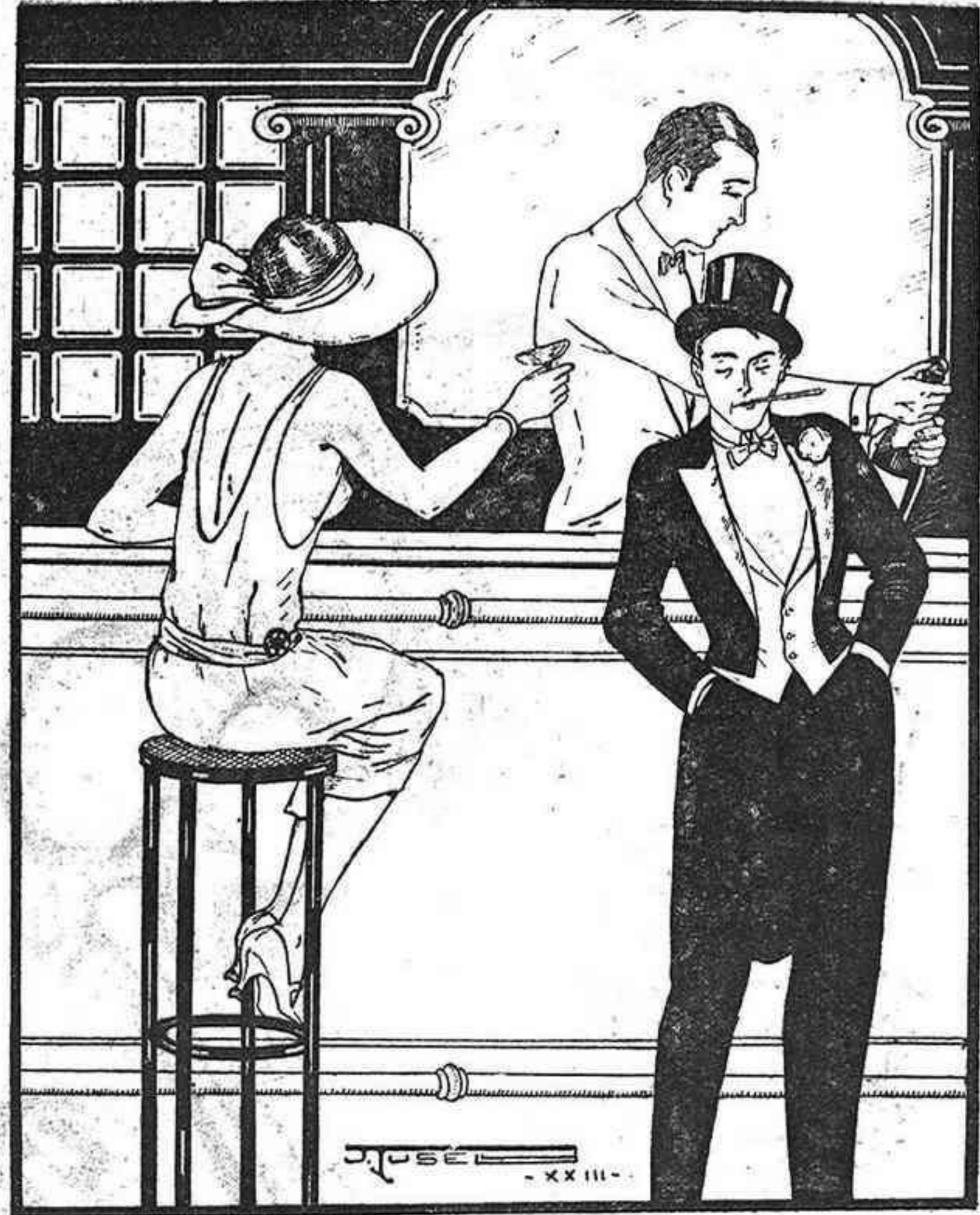
Això fa pensar que a Barcelona la gent que acostuma anar en automòbil no té peus: té potes.



TRES GLOSES DE NADAL

El gall dindi

Cada any, quan a la gent se li comença a tornar el nas vermell pel fred, unes tranquiles processons d'indiots córren els carrers de Barcelona. Abans el neixement del Mesies l'anunciava un àngel cantant: «Gloria a Déu en les altures i pau en la terra als homes de bona voluntat». Avui el neixement del



DIALEG DE CABARET

—No t'amoinis, que si un home fuig deu en venen!

—Sí, però quan n'han fugit deu, costa molt de venir ne un!

Mesies l'anuncien unes ramades d'indiots. I és que, Mare de Déu Santíssimal tot degenera.

A nosaltres els galls dindis ens fan molta gràcia, ens en fan més que moltes persones, ens en fan tanta que, així com criem canari—un canari groc com una llimona—criaríem indiots. L'indiots és l'animal que més s'assembla a l'home. I el mico que es retiril Hi ha indiots tan serio, tan formal, tan estúpid, que a primera vista el confondreu amb qualsevol amic vostre. Tots tenim un amic empeltat d'indiots.

Això ens fa pensar, a vegades, que potser Darwin es va equivocar a l'assegurar que l'home descendeix del mico. No; l'home no descendeix del mico, sinó de l'indiots. Paraula!

I lo que diem ho podem provar. Tant és així que en cert poble que nosaltres visitàvem algun que altre hivern, van elegir alcalde a un home serio, formal, honest, familiar, amant de la tradició i les bones costums, tranquil i reposat com un rellotge i tan honrat, tant!.. que fins feia fàstic. Només tenia un defecte: menjava, per comptes d'escudella—que és lo lo que ha de menjar tota persona honrada—blat de moro. I és que no era un alcalde: era un indiots.

Avui l'indiots és considerat com un animal revolucionari: Aquella barretina el fa sospitós. Avui la barretina és una prenda insurgent, però, qui li treu la barretina a l'indiots? Per això córre els carrers amb tanta parsimònia com si anés a la processó de Corpus: perquè sap que no li treuran.

Es clar que de tant en tant rep un cop de canya; però també en reben els nois a estudi i alguns d'ells arriben a ministres. Lo trist és que ell tan sols arriba a la cassola. Però no ho sap fins que s'hi troba. I això sempre és un consol.

Aquest que la cristiana gent de casa es prepara a degollar, penso jo que, qui sap si serà un indiot amic nostre?

XARAU



Las hijas del Sol. Novel·la de J. Oliver Bauzá, 5 pessetes, Barcelona.

No és aquesta la primera novel·la que dona a l'estampa el senyor Oliver Bauzá, autor d'altres novel·les, com per exemple *Vicio, no: Amor!* que han obtingut grans èxits de llibreria.

Les novel·les del senyor Oliver Bauzá, des de *Monsieur Jo* an aquestes *Hijas del Sol*, tenen, sobre tota altra qualitat, un aire amable de simpatia. Així podríem dir—diem-ho perquè té gràcia—que el senyor Oliver Bauzá ha inventat un nou gènere novel·lesc. Fins avui hi havien novel·les sentimentals, novel·les llibertines, novel·les sociològiques, novel·les eròtiques, novel·les naturalistes. Avui, amb les del senyor Oliver Bauzá, hi han novel·les simpàtiques.

Elogio de la inquietud, per Ernest Winter Blanco, 4 pessetes. Barcelona.

Heu's aquí un llibre interessant, sabrosíssim, un d'aquells llibres que no se'n publiquen cada dia. El nostre «Xarau» en feia menció l'altre dia i en deia grans elogis. Avui, després de llegir aquest *Elogio de la inquietud*, els trobem molt merescuts.

Si altre valor no tingués, tindria el de la seva originalíssima condició, el del seu contingut espiritual. Aquest llibre que té, com cap altre potser—malgrat no tractar-se d'una novel·la o d'un volum de poesies—la gràcia de les més florides i alegres joventuts, té el do també, que és do diví, d'ésser un llibre de batalla, un llibre que ve a *deshacer entuertos*. Aquests *entuertos* són els vils i abjectes tractats d'energia que, escrits per En Samuel Smiles i En Marden, atien l'home contra l'home i el converteixen en una bèstia innoble. La vida, afirma l'autor—i així ho creiem nosaltres—s'ha de viure i no s'ha de conquerir. Aquesta lluita per la vida que prediquen molt tranquil·lament des de casa seva Marden i Smiles, és una lluita veritablement immoral i odiosa.

Records i galanies. Poesies de Carles Sanahuja, 2'50 pessetes. Barcelona.

Per què serà que tots els joves que es dediquen a escriure es dediquen a la poesia? No serà, segurament perquè el foc sagrat de la poesia els empenyi a la ritma i al ritme, ja que les més de les vegades aquest foc sagrat amb prou feines arriba a ésser un xic de caliu.

Lo que primer ha de procurar un artista és descobrir-se a si mateix la personalitat.—Naturalment que hi ha un període de tanteig, en la formació de tot artista, d'assaig.—Després conrear aquesta personalitat.

Ara bé: de tots els innumerables llibres de versos que arriben a les meves mans en ben pocs hi adverteixo, forta o dèbilment, acusada la personalitat del poeta.

Aquests versos del senyor Sanahuja—i consti que ens dol dir-ho—no és que siguin dolents: és que són iguals als versos que fa tothom.

Barcelona Artística Monumental.

L'Alexandre Cardunets, el que amb la seva barreta litogràfica ha sorprès el secret i l'encís de la vella ciutat que desapareix, ens envia la segona sèrie d'aquesta notabilíssima publicació, obra d'un gran artista i d'un gran català.

Aquesta segona sèrie es compon de deu litografies executades amb una correcció admirable.

ALFA

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar



LA CARTA D'AMOR

—Em diu que hi vagi, que no tingui por que no m'enganyarà... Si no m'ha d'enganyar val més que no hi vagi!



LICEO

Amb *La Traviata* ha debutat, obtenint un èxit, el tenor Jaume Planas. Ens en alegrem. S'ha reprisat *Un ballo in maschera*. Però l'aconteixement de la setmana ha sigut l'estrena de l'òpera russa *La Kovantchina*. Com que es tracta d'una cosa *seria*, i no d'un caramel italià, i com de les coses sèries se n'ha de parlar amb atenció, coneixements i espai, deixem-ho per a la setmana entrant? Deixem-ho!

ROMEA

Pèssimament vestit i més pèssimament presentat s'han donat en aquest teatre unes representacions de la *pièce* de Bernedè i Gilles, *Vidocq*. Realment no podem agrair a la senyora Elmire Vautier i al senyor René Navarre el que s'hagin pres la molèstia d'un llarg viatge per a fer-nos conèixer aquesta comèdia truculenta i passada de moda, de tan pobre valor literari.

— D'allò de *La marqueseta no sap que té*, original del capità general dels «Pomells», val més que no en parlem perquè ens enfadaríem. I no ens convenen disgustos.

TÍVOLI

Segurament, tant En Vives, com els arranjadors de *La discreta enamorada* de Lope, no van pensar un moment quan treballaven en l'obra: «Aquest número serà de repetició!.. Aquest truc farà un efecte espeterrant!.. Aquí posem-hi tres o quatre «pinyols» per al «terremoto».. I van fer bé al no pensar ço que pensen la majoria dels autors: van fer l'obra més digna que hem vist durant la temporada.

Es clar que la dignitat artística no té un valor per al públic. Però el públic dels nostres teatres és tan cafre, tan incivil, tan idiota, com el de les vetllades de boxa. Es clar que en *Doña Francisquita* no hi ha cap número que pugui entusiasmar an aquest públic, no hi ha cap «Hay que ver», ni crits, ni «pinyols», ni tota la ramploneria que ha encanallat a cantants i a oients.

Doña Francisquita és una obra perfecta, equilibrada, en la que la petita intriga s'inicia i es resolt d'una manera lògica i normal, en la que els personatges són figures animades per un calor humà, i no ninots de cartró, i en la que el tenor còmic no és un pallaso. De la música, escrita en amples línies melòdiques jugant els temes mesuradament a la manera clàssica, podríem dir que ens ha semblat tan bona com la de les millors pàgines de Rossini. I és que la *Doña Francisquita* recorda alguns moments del *Barbero*, però no perquè En Vives —un dels músics de personalitat més acusada— s ho proposi, sinó perquè una cosa bona sempre recorda una altra cosa bona.

El decorat i la majoria dels trajos ens van semblar d'un bon gust extraordinari, dignes d'un artista tan distingit com és En Fontanals. Només hi vàrem trobar un motiu que ens va desplaure: en el «Baile de Cuchilleros» a l'any 1840, perquè l'escenògraf vesteix una làmpara, que hauria d'ésser «quinqué de lira» amb una pantalla vermella, tal com pot veure's avui en qualsevol interior pseudo elegant?

De la interpretació, des de les primeres figures fins als últims coristes, no se'n pot fer més que elogis.

ELDORADO

En canvi d'*El Príncipe Ilusión* no en podem dir lo mateix. Fins

avui no havíem vist un llibre tan absurde, tan estrafolari, tan poca solta. En Folch i Torres, el capità general dels «Pomells», resulta un Shakespeare al costat d'aquest pobre Fernández del Villar. Mireu si en deu ésser de dolent!

No comprenem com un music tan discret com En Granados s'ha encarregat d'un llibre tan lamentable.

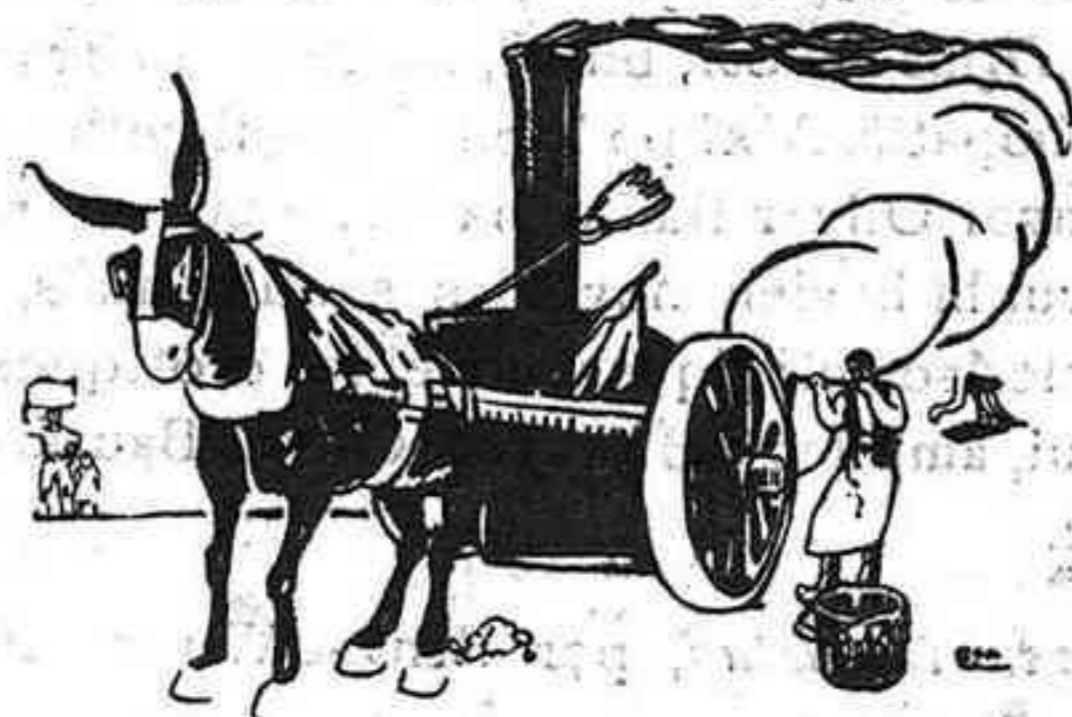
NOVEDADES

En aquest teatre s'ha inaugurat la temporada oficial de circ eqüestre. Hi hem vist unes *cacatuas amaestradas* que talment semblaven escapades del *foyer* de qualsevol *music-hall*, i uns *osos comediantes* que ens agraden més que molts *comediantes* que la gent té per persones.

GOYA

Los humildes és una comèdia que ha escrit el senyor Francesc de Viu. Però si aquest senyor va escriure *La flor de Córdoba*, comèdia en la que s'observaven grans condicions per al teatre—observació, emoció, facilitat de diàleg.—còm ha escrit *Los humildes*, obra borrosa, guís, construïda d'una manera arbitrària i completament falsa? Home, per l'amor de Déu! El problema està plantejat sense vigor i d'una manera lamentable. El diàleg, exceptuant algunes escenes, es fa avorrit... Per l'amor de Déu, senyor de Viu, que això no fa viui!

BOB



El gall de Nadal

La dona va comprar, a Sant Andreu, un pollet i se'n va fer tres pessetes i mitja; com que era bestiola comprada a primera mà—doncs era una pagesa la venedora,—va sortir-nos baratet.

La bestiola, com cosa decent, anà creixent de mica en mica; se li endurí la carn; prengué forma humana—mentre el seu gènere, i començà a fer tal goig i tanta *planta* que la setmana passada vaig posar-lo a la bàscula del carboner i pesava tres quilos, pes net, perquè feia poc que havia fet una purga d'oli, que vareig endosar-li per por que no m'agafés una apoplegia fulminant de plena i robusta.

Els meus fills, la dona i jo, no hauríem pas venut l'excelsa bestiola ni per deu duros, perquè li duiem tal afecte i tal amor, que sols pensàvem amb l'hora suprema d'aquell martirileig del Nadal proper. Ves si ens l'estimàvem que el vàrem batejar pel civil amb el nom de *Chanteclair*, sense ofendre la bona memòria del gran Rostand.

*
**

Ail... Es l'ai més sentit de la meva vida... Un matí, fa tres dies, que el qui-qui-ri-quiíí no deixà oïr les seves poètiques notes, que eren l'admiració dels veïns, de la dona, dels fills i el meu.



EL PORTAL DE BETLEM

Esperant al Mesies... i el Mesies sense venir!

Un matí gris, d'aquests matins de color de xocolata crua, orfes del *sereno-matinal*, vàrem llevar-nos astorats.

La meva muller em deia mentre ens vestíem *fre-golisament*:

—Sents quin silenci més sepulcral?

—Calla: em sembla que el sento—responia jo amb febra ansiosa.

No ho era: era un xaval que malgrat el fred cantava: *Hay que verd! hay que verd!...*

I tan verd!... Vestits com dos lleons, correm cap a l'hort que tenim a la planta baixa.

—Serà mort?—pensava jo.—Que Nostre Senyor no ho fagi!

Però res. Nostre Senyor deixa a les bèsties i no fou així.

Arribem al galliner, i redéu!... No hi havia gall ni gallina!...

—Ens han robat En *Chanteclair*!—va dir la dona amb un plor melodramàtic...

—Ni una ploma per record!—vareig afegir jo, no sabent si plorar o tirar-me un tret.

La canalla va saltar del llit i va pendre part en el drama domèstic, plorant el xicot i buscant quelcom la filla.

Tot era inútil!... El gall havia volat, és a dir, l'havien segrestat de nostra honrada llar...

Ahir, a l'anar a dinar, la dona em digué tota enfutismada:

—Saps que el gall duia una cinteta de color d'oliva verda a la pota, perquè diuen que s'engreixen més aviat?

—Sí, ho recordo,—vareig dir-li jo.

—Doncs l'he vist, l'he vist...

—On? Digues... L'aniré a buscar i trencaré la cara al mossega.

—A Horta; he anat a Horta per a comprar pastilles per a treure l'*asma*, i l'he vist...

—Què has fet tu?

—Res. Solament m'hi he apropat a la dona que el tenia i li he dit:

—Escolti, mestressa. Què sab de qui és aquest gall que va amb la cinta a la pota dreta? «Que m'explica!»—m'ha respost.—Es meu! Es meu! Ahir varen robar-me'l de casa i és el mateix. *Chanteclair*—li he cridat jo.—I ell m'ha mirat amb una cara de bèstia trista, com volguent dir:—«Ja veus on sóc! Salva'm! Salva'm!»

—Acaba que'm fas posar la pell de gallina.

—La dona agafa la bestiola, d'una revolada prén una grossa ganiveta... i... ¡zas!... queia a terra aquell coll tan fi... tan plomissolat!...

—No saps qui és aquesta *butxina*?

—Vareig dir-ho a la que'm ven el bou, i va dir-me que el marit de la gallinaire a les nits es dedica a caçar...

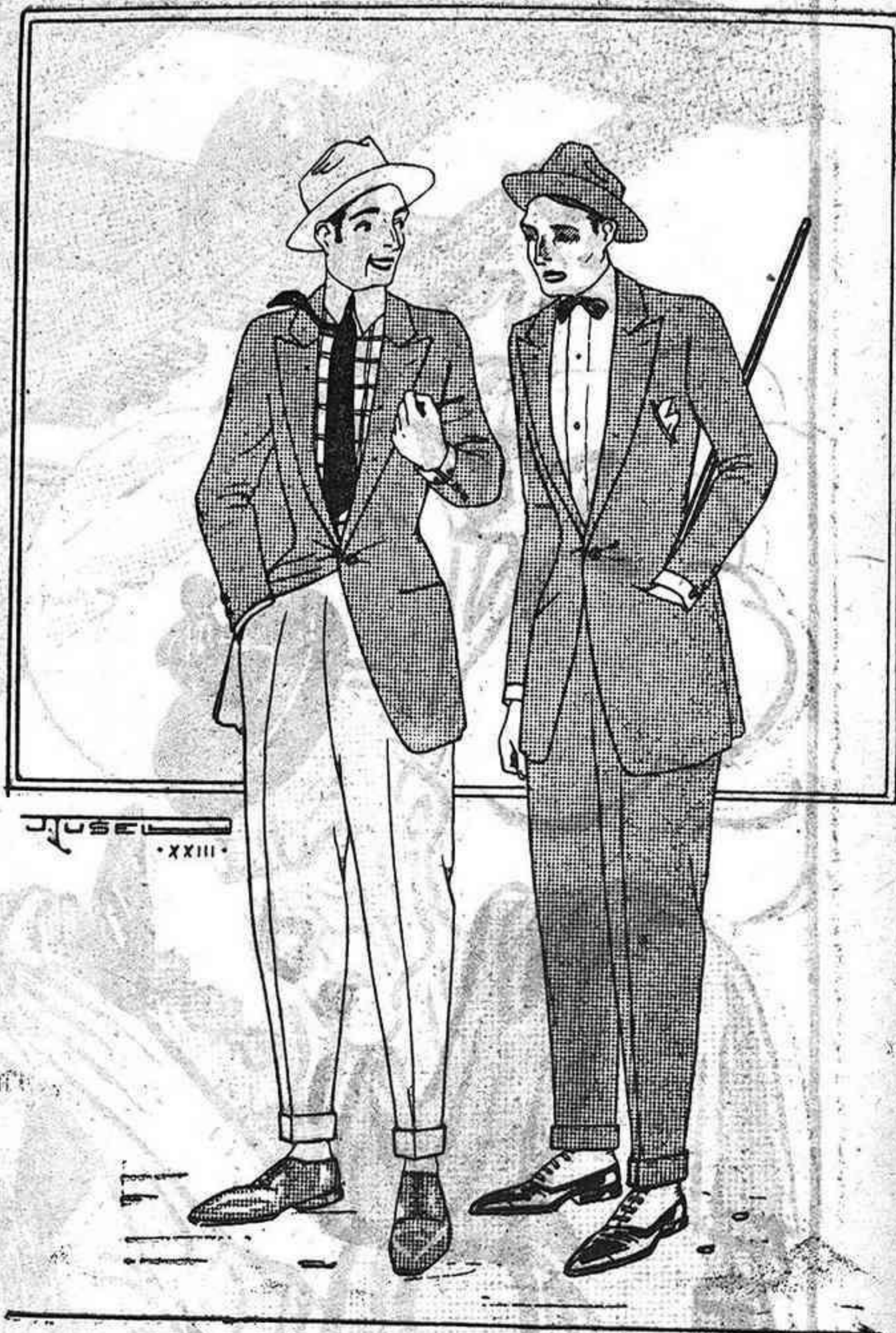
—Prou! Calla! No amarguis més la meva vida i la dels teus fills. Aquest any, si no tenim gall, ja sé que em toca fer...

Els ulls de tots els de casa, quedaren centellejant.

—Què vols dir, espós meu?

—Sí; ja tinc la solució, més noble i digne.

—Parla... digues...



DOS «NIÑOS» BIEN.

—A casa el papà ha comprat sis pianos.
—Doncs a casa tenim catorze billars!;

—Aquest any menjarem gallina...

—Còm?

—Senzillament. Com que el veí en té cinc... en robaré una, perquè en tantes, jo sé que no se'n adonaran...

EMILI GRAELLS CASTELLS



FUTBOL

Europa - U. S. de Sans.

En aquest partit, celebrat al camp del *Sans*, davant de gran concurrència, els «europeus» que dominaren a la primera part, a la segona estigueren a punt de sofrir un disgust, ja que amb l'entusiasme que els nois del *Sans* posaren a la lluita, no sols ni vèllaren el joc, sinó que en moltes ocasions obligaren a els seus contraris a fer ús de tots els recursos defensius.

Els de *Sans* feren tots un gran partit, constituint la millor exhibició seva de la temporada.

Els de l'Europa, en general, bastant «grisos».

Guanyà l'Europa per 4 a 3.

Espanya - Portugal.

Aquest partit celebrat a Sevilla, fou una nova demostració de la superioritat dels espanyols sobre els seus contraris, i la victòria, molt disputada, fou aconseguida per l'Espanya per 3 goals a 0, obra del davanter-centre, En Zabala.

De l'equip guanyador en formaven part els jugadors catalans, Zamora, Sancho, Samitier, Alcántara i Piera, que estigueren a la altura de la seva fama, segurament influïts, els quatre últims, pel desig de demostrar la seva indiscutible gran classe i deixar en mal lloc els comentaris injustos de certa part de la premsa de Bilbao, després de l'actuació del *Barcelona* an aquella capital.

CICLISME

Al Velòdrom de Sans, es celebrà l'anunciada cursa de les nou hores a l'americana, presenciada per nombros públic.

Fou una gran demostració de l'equip Llorens-Alegre, que aconseguiren la victòria.

Aquests xicots no deuen patir de rodaments de cap, doncs, al acabar, havien donat 1,969 voltes i estaven tan fresquets. Ja ens explicaran com ho fan, eh?

FERRAN



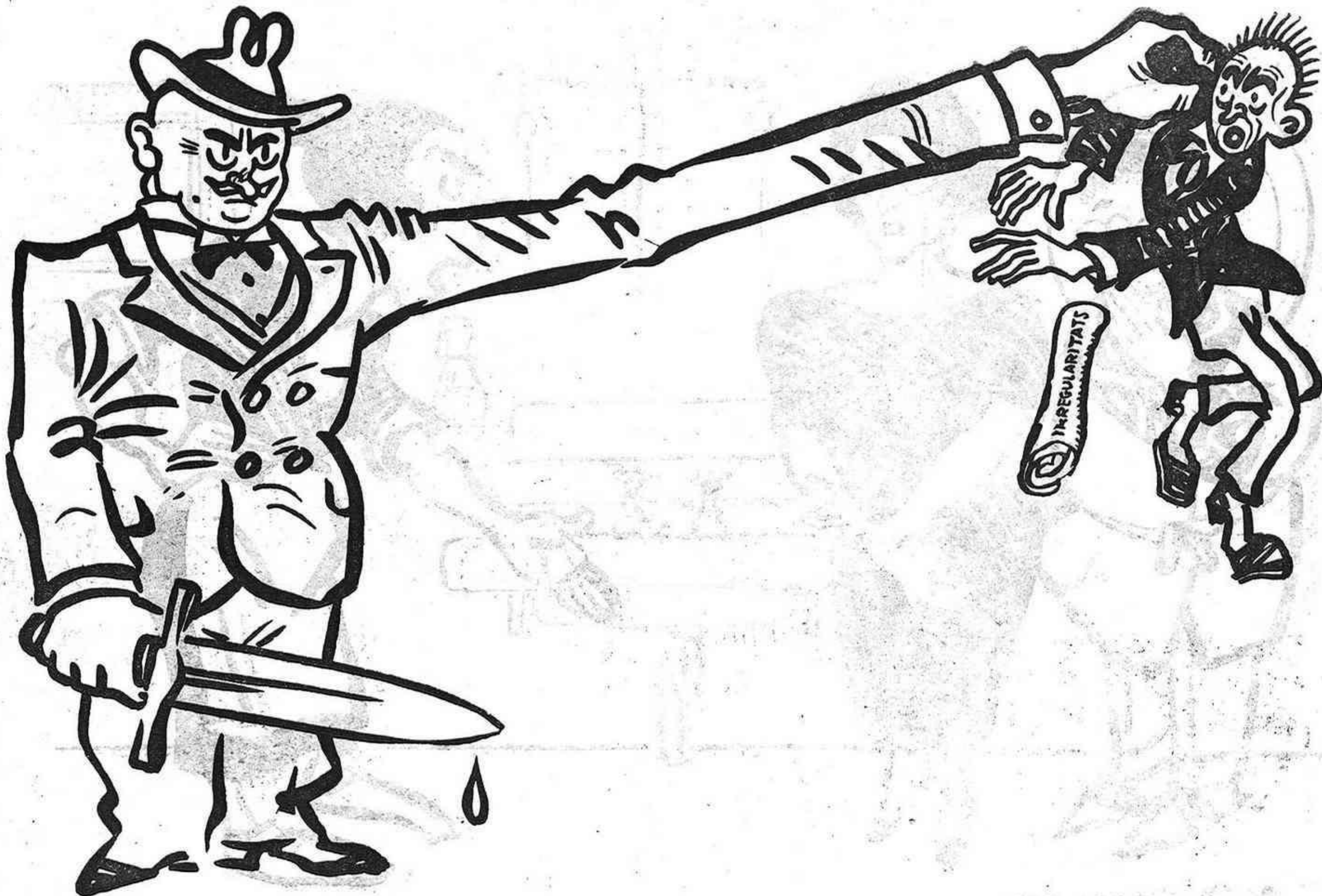
PER A REGALS

Amb motiu de les properes Pasqües de Nadal i diada de Cap d'Any es preparen no pocs regals. Ço fa que les confiteries, colmados, bisuteries, joieries, etc. etcètera, guarneixin els aparadors amb un devassall de coses adequades per a fer-ne present a alguna persona benvolguda, i de vegades avorrida, que de tot hi ha a la vinya del Senyor.

Què hi farem! Sobre gustos res hi ha escrit i sobre costums, ben poqueta cosa. Quantes vegades un magnífic regal vol dir: Així et reventessis!

Jo penso, però, que d'aquests no n'he rebut cap; i dels altres... amb prou feines.

Volcu fer un bon regal i teniu l'armilla plena? Penseu amb els artistes i doneu un tomb per les sales d'exposicions, començant per les «Galeries Dalmau», que acaben d'instal·lar-se al Passeig de Gràcia amb un rumbo de primera i amb una exposició de la mateixa classe, en la qual s'hi veuen pintures de tots els bons artistes de Barcelona.



CASTIGAT PER DOLENT

—D'aquí en endavant hauràs de formar, o rebràs del carpó!

A les «Laitanes», també podreu triar i remenar; pintures d'En Lagarra, dibuixos xarmants i colorits de l'Emili Ferrer, objectes d'art de *tutti colorì*, sortits de la casa *De-Negri*, que fan molt *per casa*: vidrieria, joies d'art, etc., etc.

Altrament, En Lagarra és un pintor dels més trempats que tenim, perquè pinta amb preferència al *trempe*; i que hi té un salero, que ja el voldria jo per escriure les «Xerrameques!» Si entreu al seu departament, hi veureu uns bodegons magnífics i luxosos, unes flors que belluguen i fan olor, una gitana viva, feta amb quatre cops, i un nú de dona que sembla de carn i ossos.

També a les sales d'art de «El Siglo» hi ha cosa bona, bonica i... anava a dir barata, sense recordar-me de que *bo i a bon preu, no pot ésser*, i que tractant-se d'obres d'art, és una profanació allò de *trieu i remeneu, que van a deu!*

A mi m'agrada molt el formatge d'Holanda, però m'agraden tant quasi bé les pintures d'En Pinemburg, un jove artista holandès que es dona a conèixer entre nosaltres com a pintor d'empenta que sap mapar la figura a plena llum i que coneix de *pe a pa* els interiors de la seva terra.

Té unes *Gallegues* al sol, que poden ben anar soles amb els seus vestits vermells; uns mariners dels *Països Baixos* que mereixen estar ben alts i unes cuines que em recorden, penso que per netes i boniques, a la reina Guillermina.

I ja que havem tocat la reialesa, podem dir que

allí al costat hi té una parada esplèndida, En Caio Guadalupe, el rei de les flors, i el que sap fer-les més *caies*, és clar! Aquesta vegada hi ha afegit un *gall* i unes *gallines* amb motiu del proper Nadal que diuen: *Compreu-me!*

Fan el *trio* un grapat de figuretes que ens recorden la traça del plorat escultor En Pepet Cardona, les quals si no serveixen pel *pessebre*, en canvi, mereixen estar en un saló.

Ui, si se'n poden fer de regals bons!

C. ARBÓ



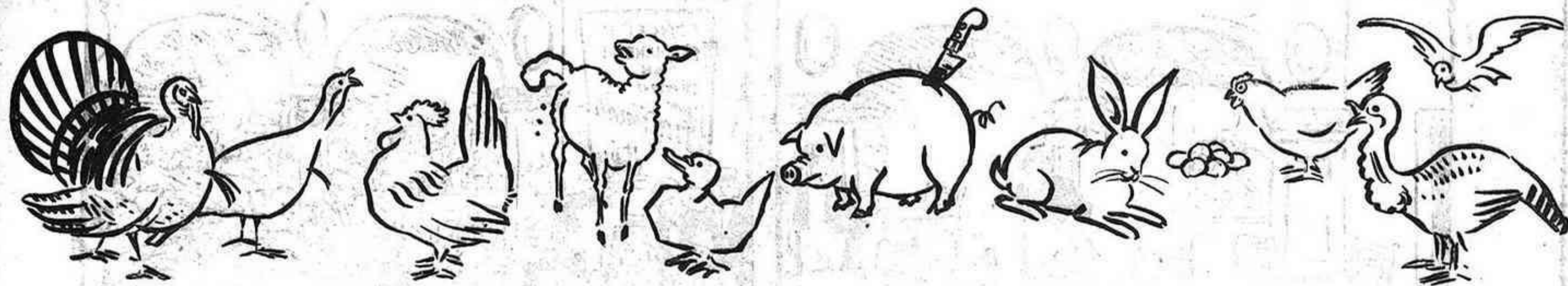
Què hi farem si és així? Sempre que hi ha rifa hi ha rifada i cada any, quan s'acosta Nadal, qui és el qui té suficient virtut per a no deixar-se rifar una miqueta? Jo estaria per creure que això és fruita del temps; que així com a l'estiu hi han pomes i préssecs i pebrots i tomàquets, a l'acostar-se Nadal hi han rifats.



Sí, senyors, sí, fent brometa és com se diuen les grans veritats. No volem pas dir que nosaltres siguem els amos de la veritat ni mestres de l'humor i l'ironia, perquè la veritat, és de tothom



—«Señorita, corra usted que el niño ha perdido el lloro!»
—I ara? Què diu aquesta beneita? Si no n'hem tingut mai de lloro!



LES VÍCTIMES D'AQUESTS DIES

amb tot i que hi ha tants *embustersos* i l'ironia i l'humor és una cosa tan sublim que podríem dir que és sobre humana i no es troba buscant-la, sinó que acut; per això en diem *acudits* i l'acudit és una inspiració com una altra que desballesta els homes i els deixa garratius. I cultivant aquest gènere és poden dir moltes coses que amb serietat no podrien ésser dites. Ja em direu si en serio podríem dir que la sang blava és sang podrida. La sang —per a ésser bona sang— ha d'ésser ben vermella i la sang blava és estantissa, és sang de tísic o de peix difunt que remena la cua quan ja es troba a la paella.

Quan veieu aquestes dones que van a la plaça a comprar amb aquestes grans senalles que més de senalles semblen vagon, ja podeu pensar que el moneder és proporcional a la senalla, perquè en el preu que estan les subsistències, un ull de col no és un ull de col, sinó un ull de la cara.

Ja tenim el Nadal a sobre amb els remats d'indiots pels carrers. D'indiots pels carrers n'hi ha tot l'any. Quina llàstima que, perquè tothom els conegués, no portin també cresta i barballeres indecoroses. Però sense cresta i barballeres, són tan indiots com els altres: La cua no fa l'ocell.

Ja són aquí els turrans i les neules. Els nens ja podran fer *d'allonses* el tió.

Aquest món de mones és un cínic, un poca-solta: Els turrans com que són tan bons desseguida s'acaben. Un badallet de griva i ja has acabat els turrans. En canvi les neules ja és una altra cosa; de neules en trobareu sempre, per tot arreu i forces.

Legim a la premsa que a la sala del Tribunal Suprem es vegè el recurs de cassació contra la sentència de l'Audiència de Barcelona, condemnant a la pena de mort «El Poeta» per assassinat frustrat i ús de substàncies explosives.

Ho trobem molt ben fet. Ja ho deia En Maragall: «El poeta és l'home més innocent i més savi de la terra».

Sembla que tornem a ésser als vergonyosos atracaments d'abans. Sembla que s'ha oblidat la promesa feta al poble de que s'havien acabat.

Bé, ja ens en fem càrrec perxò! Tot és relatiu en aquest món! S'havien acabat... però ara tornen a començar. Com que ve Nadal, i s'ha de mengar gall... tothom s'espavila com pot!

Firmat per un pobre diable que es diu Andrés González Blanco, llegim en una publicació madrilenya:

«...Y los negros de las selvas vírgenes del Far Whest!»
Aquest pobre diable ha confós aquests negres amb els de l'Abisinia!

Han sigut processats 48 empleats d'Hisenda, havent interposat recurs de reforma contra l'auto.

Entre aquests no hi ha el senyor Eulate, Delegat que fou de la nostra província.

La Companyia Arrendatària de Tabacs acabarà per vendre *borilles*.

No fumem tabac bo, ni barato ni res. Aquí hi trobem molles de pa rostides, serradures negres, trossos de palmera, i més d'una vegada hi trobem pèls... pèls de debò, que no sabem si són tenyits o autèntics.

Els guardem per a fer-ne ofrena al senyor quefe de la Tabacalera.

La memòria del Marquès de Carulla tingué lloc una vetllada necrològica, en la que hi prengueren part moltes llumeneres científiques, polítiques i literàries.

Feren molts discursos, *llaunes* per cert, que escoltaren per força moltes persones. Entre els assistents vegèrem l'Ibarra; sí, senyors, l'Ibarra, que és l'inspector quefe de primera Enseyança...

Al carrer de l'Unió, són pocs els dies que la gent no es barallin. Demanem al senyor Alvarez que canviï la placa d'aquesta via, per la de carrer de les Raons.

Així mateix al carrer de l'Alegria hi veiem molt sovint el cotxe funerari. No hi sabem veure la satisfacció en lloc.

Hi han carrers, que són contraposats baix infinitat d'aspectes humans i socials.

El afer dels ous a l'Ajuntament portarà, potser, a algú a dintre les incovadores del carrer d'Entenza.

Em sembla que de tan remenar galls, gallines i ous, en sortiran pollets aixelats uns quants de la *venera vermella*...

Un milió set centes pessetes de fonedís...

Quants ous hi entren amb un negoci així!

Respostes pagades

F. B.: Vostè té condicions, però això que ens envia no ens acaba d'agradar. Vol enviar-nos alguna altra cosa? — Tià: No pot anar. — Ll. P. M.: Molt bé. — R. V.: Faci més bona lletra, que no ho entenem. — M. C.: Bé. — A. de M.: Gràcies, però no poden anar els versos. De totes maneres no es desanimi. — E. G. C.: (S nt Andreu) Voleu fer el favor, bon amic, de passar per aquesta redacció? — C. R.: Va bé. Es corregirà. — F. D.: Molt bé. Gràcies. — P. S.: Va. — J. de V. C.: Anirà, sí senyor. — M. V.: (Vigo) Agraïm els seus entusiasmes, i els versos, que, però, no poden anar. — J. B.: No hi ha capigut. — Noi de Banyoles: No, senyor; no ens conve. Però, de totes maneres, gràcies.



Fixeu-vos bé la tristesa d'un Bar sense piano i l'alegria d'un Bar amb piano, doncs bé, comprant una FRATINOLA de la Casa Werner que té els magatzems a la Ronda de la Universitat, núm. 31, Barcelona, tindreu gent, alegria i diners

BAZAR DE LA UNION

OBJECTES D'ESCRITORI

Unió, núm. 3 BARCELONA

Li seria a vostè agradable posseir un catàleg il·lustrat de Sports? Demani'l avui mateix a

A. SANROMA

Balmes, 62.—BARCELONA :: El rebrà gratis

Si el prefereix certificat, envii 50 cèntims en segells de correu



L'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors estaria a les fosques si no fos la làmpara

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

:: PENELLONS ::

EL MILLOR REMEI:

TOPIC GILKENS

Preu del remei: 1'25. En venda: Segalà, Rambla de les Flors, 14 y Farmacies

F. C. BARCELONA

CONTRA

S. C. VASAS

els dies 22 i 23 a les 2'30

I CONTRA

A. C. Sparta de Praga

el dia 25 a les 11'30 i el 26 a les 2'30

Dits partits es celebraran al camp de Les Corts

Soler i Torra Germans
BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa

Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia

Facilem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFONO A. 4115

Ja ha sortit! Ja ha sortit!

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ALMANAC PER A L'ANY 1924

Escrit i dibuixat per lo bo i millor de casa nostra
L'Almanac de L'Esquilla fa 36 anys que es
publica i sempre amb èxit creixent



L'Almanac es ven per tot Catalunya al preu de
Pessetes: 1'50

Está per a agotar-se



NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurancas del Gir Postal o bé en assells de fra queig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

Aquest número
ha passat per la prèvia
censura militar



EL NADAL DEL SENYOR ESTEVE

—Jo si que, anant tan ben acompanyat, passaré
unes bones festes!